

SUBIECTUL 9: Totonac (1)

(30 de puncte)

Se dau următoarele structuri în limba totonac din Necaxa de Sus⁷ și traducerile lor în limba română în ordine aleatorie:

šacewamí: sipéx spú:n, kinčíči, kinxu:kilú:wa, camá: laksi:ʔtsí: sipéx čičín, šali:štóʔo, camá: lakcewamí: xu:kín, kinaʔhá:na, ká: aʔhá:n, ka:kiwín, šačík, nakkinka:číkni, ká: kinkíwi, ká: xú:ki, sipéxne

câinele meu, vipera mea cu corn, acești coioți enervați, tufișuri, rața sălbatică drăguță, acul, copacul meu tăiat, acești cerbi drăguți, urechile mele, creangă tăiată, pădurea, casa, în orașul meu, cerb tăiat

Cerințe:

1. Stabiliți corespondențele corecte. (7 puncte)

2. Traduceți în limba totonac următoarele structuri:

a. câinele

b. cerbul meu drăguț

c. aceste urechi ascuțite

d. în tufiș

e. rața sălbatică tăiată

(10 puncte)

3. Cuvântul *aʔhá:n* poate avea două sensuri. Care sunt acestea?

(1 punct)

4. Explicați cum ați rezolvat.

(12 puncte)

Notă: Semnul ʔ reprezintă ocluziunea glotală, o consoană surdă prezentă în multe limbi vorbite, de exemplu în limbile semitice, în persană, în daneză etc. Nu e o consoană propriu-zisă, ci închiderea glotei care separă două silabe succesive. Semnul „ ’ ” deasupra unei vocale reprezintă accentuarea vocalei respective, iar semnul „ : ” marchează lungimea vocalei.

---

⁷ Limba totonac („upper necaxa totonac”), vorbită în regiunea Necaxa de Sus, face parte din grupul de limbi totonace, vorbite în Mexic.

Vocalele nemarcate sunt vocale scurte. Grafemele *š* și *č* reprezintă două tipuri de consoane: *š* este o consoană fricativă, iar *č* este o consoană africată.

Notă lexicală: Coiotul (*Canis latrans*) sau „lupul de prerie nord-american” este un animal carnivor din familia Canidae care are un aspect asemănător lupului.

Olimpiada de lingvistică, faza națională, mai 2016, secțiunea de exercițiu (clasele a VII-a și a VIII-a)
Subiect propus de Roxana Dincă

SUBIECTUL 10: Chichewa (1)

(30 de puncte)

Se dau următoarele enunțuri în chichewa⁸ și traducerile lor în limba română în ordine aleatorie.

1. Mkazi adzitchera misampha njoka ija mu mitengo mitatu.
2. Mkango uja udzithydera mpanda ndi njovu imodzi.
3. Zipembere zitatu zidzimagera chisa chija mikango ija.
4. Mlendo mmodzi akuteteza mkango uja ku njoka ziwiri.
5. Chipembere chimodzi chikumaga zisa zisanu mu mtengo.
6. Mkango umodzi unatcha misampha misanu pa mipanda ija.
7. Mkango siudziteteza alendo aja ku zipembere.
8. Akazi asanu akuthyda mipanda ndi miwala mitatu.
9. Mlendo uja anamaga mpanda umodzi ndi miwala.
10. Njovu ija siikumagera mipanda zipembere zija.
11. Chipembere sichinamagera mpanda njovu zija.
12. Njoka zitatu zikutchera msampha uja akazi.

- a. Leul acela va distruge gardul cu un elefant.
- b. Trei rinoceri vor construi cuibul acela pentru leii aceia.
- c. Cinci femei distrug gardurile cu trei pietre.
- d. Trei șerpi pun capcana aceea pentru femei.
- e. Leul nu-i va apăra pe acei vizitatori de rinoceri.
- f. Vizitatorul acela a construit un gard cu pietre.
- g. Femeia va pune capcane pentru șarpele acela în trei copaci.
- h. Un leu a pus cinci capcane pe gardurile acelea.
- i. Elefantul acela nu construiește garduri pentru rinocerii aceia.
- j. Un rinocer construiește cinci cuiburi în copac.
- k. Rinocerul n-a construit gardul pentru elefanții aceia.
- l. Un vizitator apără leul acela de doi șerpi.

Cerințe :

1. Stabiliți corespondențele corecte. (6 puncte)

2. Traduceți în limba română:

- a. Chisa chimodzi chidziteteteza alendo atatu ku njoka zisanu.
- b. Njovu ziwiri zinathyda misampha ija.
- c. Mitengo ikuteteza mikango miwiri ku mkazi mmodzi.

(6 puncte)

---

⁸ Chichewa aparține familiei de limbi Bantu. Este vorbită în Malawi și Zimbabwe, unde este limbă oficială, dar și în Zambia și Mozambic, unde este recunoscută drept limbă minoritară.

3. Traduceți în chichewa:

- a. Femeia aceea a distrus două capcane cu o piatră.
- b. Șarpele construiește trei cuiburi pentru doi elefanți.
- c. Un elefant a apărut rinocerii aceia de femei.

(6 puncte)

4. Explicați cum ați rezolvat.

(12 puncte)

Olimpiada de lingvistică, faza națională, mai 2016, secțiunea de exercițiu (clasele a VII-a și a VIII-a)
Subiect propus de Valentina Cojocaru

SUBIECTUL 11: Patru limbi

(30 de puncte)

Cele 16 propoziții de mai jos reprezintă traducerea în limbile dyirbal⁹, nez-perce¹⁰, tahitiană¹¹, wappo¹² a patru propoziții din limba română. Traducerile sunt date în ordine aleatorie (nu respectă enumerarea de mai sus a celor patru limbi):

1. Bayi jugumbil baŋgul gúdaŋgu buřan.
2. 'ua hi'o te tamari'i.
3. Bayi yařa buřan.
4. Pol'e?i hina nawta.
5. Cíq'ámqalnim peexne 'áyatne.
6. 'ua hi'o te 'ūrī 'i te vahine.
7. Háma peexne.
8. Bayi gagara baŋgul yařaŋgu buřan.
9. Met'aii pol'e? nawta.
10. 'áyatnim peexne hámane.
11. 'ua hi'o te tamari'i 'i te 'áva'e.
12. Pol'e?i nawta.
13. 'ua hi'o te vahine 'i te tamari'i.
14. Hámanim peexne hísemtuksne.
15. Bayi yařa baŋgul jugumbilŋgu buřan.
16. Tsu'itsui met'ai nawta.

Cerințe:

1. Clasificați cele 16 propoziții în 4 grupe, în funcție de limba în care au fost traduse.

(2 puncte)

2. Clasificați cele 16 propoziții în 4 grupe, în funcție de sensul propoziției (propozițiile care au același înțeles trebuie să fie în aceeași grupă).

(4 puncte)

3. Se dau următoarele opt propoziții:

---

⁹ Dyirbal (pronunțată *jărbăl*) face parte din familia de limbi pama-nyungan și era vorbită în Queensland, Australia. În prezent, nu mai are niciun vorbitor.

¹⁰ Nez-Perce (numită și niimiipuutimt) face parte din familia limbilor plateau penutian. Este o limbă pe cale de dispariție, fiind vorbită în anul 2000 de numai 600 de persoane din tribul nez-perce (din nord-vestul Statelor Unite ale Americii).

¹¹ Tahitiana face parte din ramura malayo-polineziană a familiei de limbi austroneziene. Este vorbită de aproximativ 68 000 de persoane în Polinezia Franceză.

¹² Limba wappo face parte din familia de limbi yuki-wappo. În anul 1990 a murit singurul vorbitor al acestei limbi, Laura Fish Somersal.

- P1.** 'ua hi'o 'i te vahine.
P2. Met'ai pol'e?i nawta.
P3. Bayi gúda buřan.
P4. Ciq'ámqalnim peexne.

- P5.** 'ua te hi'o 'i te tamari vahine.
P6. Bayi jugumbilngu baŋgul yařa buřan.
P7. Pol'e?i pol'e? nawta.
P8. Peexne 'áyatnim háma

Dintre cele opt propoziții, șase nu sunt scrise corect în limbile din care provin. Care sunt aceste propoziții? Rescrieți corect cele șase propoziții identificate.

(6 puncte)

4. Traduceți cele două propoziții corecte în celelalte trei limbi.

(6 puncte)

5. Explicați cum ați rezolvat.

(12 puncte)

Olimpiada de lingvistică, faza națională, mai 2016, secțiunea de exercițiu (clasele a VII-a și a VIII-a)
Subiect propus de Vlad Neacșu

SUBIECUL 12: Totonac (2)

(30 de puncte)

Se dau următoarele structuri în limba totonac din Necaxa de Sus¹³ și traducerile lor în limba română în ordine aleatorie:

šacewamí: sipéx spú:n, kinčiči, šatá?o, li:štó?o ta?ón, kinxu:kilú:wa, camá: laksi:ʔtsí: sipéx čičín, li:štó?o, pinkúču, camá: lakcewamí: xu:kín, lakčiči: kinaʔhá:na, ʔolú: kúču čiškú:, ká: aʔhá:n, ka:kiwín, šačik, nakkinka:čikni, ká: kíwi, lakčiči: kíwi péhne, ká: xú:ki, pín čiškú:, sipéxne

câinele meu, femeia bătrână, șarpele meu boa, acești coioți enervați, tufișuri, rața sălbatică drăguță, ac, copac tăiat, plante ghimpoase, ghimbir, acești cerbi drăguți, urechile mele fierbinți, vraci bătrân, creangă tăiată, pădurea, casa, în orașul meu, ceaiuri fierbinți, cerb tăiat, bărbat iute (la mânie)

1. Stabiliți corespondențele corecte.

(10 puncte)

2. Traduceți în limba totonac următoarele structuri:

- câinele
- cerbul meu drăguț
- frunza tăiată
- aceste urechi ascuțite
- prerie

(7,5 puncte)

3. Cuvântul *aʔhá:n* poate avea două sensuri. Care sunt acestea?

(0,5 puncte)

4. Explicați cum ați rezolvat.

(12 puncte)

---

¹³ Limba totonac („upper necaxa totonac”), vorbită în regiunea Necaxa de Sus, face parte din grupul de limbi totonace, vorbite în Mexic.

Notă: Semnul ? reprezintă ocluziunea glotală, o consoană surdă prezentă în multe limbi vorbite, de exemplu în limbile semitice, în persană, în daneză etc. Nu e o consoană propriu-zisă, ci închiderea glotei care separă două silabe succesive. Semnul „ ’ ” deasupra unei vocale reprezintă accentuarea vocalei respective, iar semnul „ : ” marchează lungimea vocalei. Grafemele *š* și *č* reprezintă două tipuri de consoane: *š* este o consoană fricativă, iar *č* este o consoană africată.

Notă lexicală: Coiotul (*Canis latrans*) sau „lupul de prerie nord-american” este un animal carnivor din familia Canidae care are un aspect asemănător lupului.

Olimpiada de lingvistică, faza națională, mai 2016, secțiunea de performanță (clasele a IX-a – a XII-a)
Subiect propus de Roxana Dincă

SUBIECTUL 13: Chichewa (2)

(30 de puncte)

Se dau următoarele enunțuri în chichewa¹⁴ și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie.

1. Mnyani uja adziba mikanda asanamwe mowa.
  2. Mikango miwiri ikunafuna ikukabanso mikanda ija.
  3. Mkango umodzi siunangodya nyama, unadyanso chimanga.
  4. Mkango umene siukumwa mowa ukungodya nyama.
  5. Mlenje uja amene azidya mikanda, akufuna kuti mkangombwa ube chimanga.
  6. Mikangombwa mitatu inamwa mowa isanabe mikanda ija.
  7. Anyani aja amene akuba mikanda akunamwa mowa.
  8. Mikango siinangonamiza alenje aja, inanamizanso mnyani mmodzi.
  9. Alenje awiri azikangodyetsa mkangombwa umodzi.
  10. Mikango izikaba chimanga isananamize anyani.
  11. Mkango uja umene siukufuna nyama ukunanamiza alenje asanu.
  12. Anyani amene akunamwa mowa akufuna kuti mikango ija ibe mikanda.
- a. Babuini aceia care fură boabe încă beau berea.
  - b. Trei leopardzi au băut bere înainte să fure boabele acelea.
  - c. Babuinul acela va fura boabe înainte să bea bere.
  - d. Leul care nu bea bere mănâncă doar carne.
  - e. Un leu n-a mâncat doar carne, a mâncat și porumb.
  - f. Doi lei încă vor să meargă să fure și boabele acelea.
  - g. Babuini care încă beau bere vor ca leii aceia să fure boabe.
  - h. Leii nu i-au păcălit doar pe vânătorii aceia, au păcălit și un babuin.
  - i. Leul acela care nu vrea carne încă păcălește cinci vânători.
  - j. Doi vânători trebuie să meargă să hrănească doar un leopard.
  - k. Leii trebuie să meargă să fure porumbul înainte să-i păcălească pe babuini.
  - l. Vânătorul acela care trebuie să mănânce boabe vrea ca leopardul să fure porumb.

Cerințe:

1. Stabiliți corespondențele corecte.

(6 puncte)

2. Traduceți în română:

- a. Mlenje mmodzi adzidya mikanda miwiri asanamwe mowa.

---

¹⁴ Chichewa aparține familiei de limbi Bantu. Este vorbită în Malawi și Zimbabwe, unde este limbă oficială, dar și în Zambia și Mozambic, unde este recunoscută drept limbă minoritară.

- b. Mkangombwa siuzikamwa mowa usanadyetse mikango.
c. Anyani awiri amene akudya chimanga azikabanso nyama.

(4,5 puncte)

3. Traduceți în chichewa:

- a. Babuunii aceia nu au hrănit doar lei, au hrănit și doi leoparzi.
b. Leoparzii care au furat berea încă mănâncă boabe pestrițe.
c. Lei care trebuie să-i hrănească pe leoparzii aceia nu vor să mănânce carne.

(4,5 puncte)

4. Explicați cum ați rezolvat.

(15 puncte)

Olimpiada de lingvistică, faza națională, mai 2016, secțiunea de performanță (clasele a IX-a – a XII-a)
Subiect propus de Valentina Cojocaru

SUBIECTUL 14: Tamazight–Tifinagh

(30 de puncte)

Se dau următoarele structuri numerice dintr-o limbă necunoscută, vorbită în Papua Noua Guinee, transcrise cu alfabetul tifinagh¹⁵. În partea dreaptă a tabelului, se află corespondentele lor în ordine aleatorie:

1. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ	24
2. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ	7
3. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ	30
4. ⵍⵓⵎ ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎⵓⵎ	365
5. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎⵓⵎ	12
6. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ	56
7. ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ	9
8. ⵍⵓⵎ ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎⵓⵎ	102
9. ⵓⵎⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎ	81
10. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎⵓⵎ	42
11. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ ⵍⵓⵎ	72
12. ⵍⵓⵎ ⵓⵎⵓⵎ	237

Tabelul 1

Cerințe:

1. Stabiliți corespondențele corecte.

(6 puncte)

2. Se dau următoarele numere din limba necunoscută din Papua Noua Guinee, transcrise cu alfabetul tifinagh, și corespondentele lor în tamazight¹⁶, transcrise în alfabet latin:

¹⁵ Tifinagh este un sistem de scriere folosit pentru transcrierea limbilor berbere (tamazight, care formează grupul de limbi hamitice, din familia limbilor hamito-semitice, derivate din *berbera veche*). O versiune modificată a sistemului de scriere tradițional, care se numește *Tifinagh Ircam*, este folosită, în prezent, în mai multe școli elementare din Maroc pentru învățarea limbii berbere.

¹⁶ Limba tamazight face parte din grupul de limbi berbere, care sunt vorbite pe un teritoriu întins, începând din Maroc până în Egipt, trecând prin Algeria, Tunisia, Libia, Niger și Mali, precum și în diaspora (Europa Occidentală, Statele Unite ale Americii, Canada, și Australia).

ᐱᐸᐱ ᐸᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸ	kṛaḍ d sa id mraw
ᐱᐸᐱ	ṣḍiṣ d kṛaḍ id mraw
ᐱᐸᐱ ᐸᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸᐸᐸᐸ	tṣat id mraw
ᐱᐸᐱ ᐸᐸᐸᐸ	tam d timiḍi
ᐱᐸᐱ ᐸᐸᐸᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸᐸᐸᐸ	sin d sin id timiḍi
ᐱᐸᐱ ᐸᐸᐸ ᐸᐸᐸᐸᐸᐸ	kkuz d smmus id mraw

Tabelul 2

Care sunt numerele transcrise în tabel în cele două limbi? Scrieți cu cifre toate numerele din Tabelul 2, atât din limba necunoscută din Papua Noua Guinee, cât și din tamazight. Numerele vor fi descompuse astfel încât să descrie care este formula de bază a sistemului numeric din limba respectivă.

(6 puncte)

3. Scrieți următoarele numere în limba necunoscută din Papua Noua Guinee cu alfabetul tifinagh și în tamazight, cu alfabetul latin:

88, 97, 136, 215, 350

(5 puncte)

4. Explicați cum ați rezolvat.

(13 puncte)

*Olimpiada de lingvistică, faza națională, mai 2016, secțiunea de performanță (clasele a IX-a – a XII-a)
Subiect propus de Roxana Dincă*